

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності протидії технічним розвідкам”

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності протидії технічним розвідкам» (далі – проєкт Закону) розроблено з метою удосконаленні нормативно-правової бази у сфері протидії технічним розвідкам, а також створення цілісної правової основи функціонування державної системи протидії технічним розвідкам, визначення повноважень суб'єктів забезпечення національної безпеки і оборони у цій сфері, а також інтеграції заходів протидії технічним розвідкам до процесів планування, підготовки та застосування сил безпеки і сил оборони.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України засвідчила суттєве зростання ролі технічних засобів розвідки у забезпеченні бойових дій. Противник широко застосовує повітряну, радіоелектронну, радіотехнічну, оптико-електронну, тепловізійну та інші види технічної розвідки для виявлення військ (сил), об'єктів критичної та оборонної інфраструктури, систем управління, засобів озброєння і військової техніки, маршрутів переміщення військ, логістичної інфраструктури та інших об'єктів.

Сучасний характер бойових дій свідчить, що ефективність застосування високоточної зброї, безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби та автоматизованих систем управління безпосередньо залежить від можливостей противника отримувати інформацію за допомогою технічних засобів розвідки.

Водночас чинне законодавство України не формує цілісної державної системи протидії технічним розвідкам, не визначає єдиних принципів її організації, повноважень суб'єктів забезпечення такої діяльності, порядку міжвідомчої взаємодії та застосування активних заходів протидії технічним розвідкам.

У зв'язку з цим виникла необхідність законодавчого визначення державної політики у сфері протидії технічним розвідкам, встановлення повноважень органів державної влади та військового управління, визначення засад функціонування відповідної системи та інтеграції заходів протидії технічним розвідкам до системи забезпечення оборони держави.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Метою проекту Закону є створення правових засад функціонування державної системи протидії технічним розвідкам, підвищення ефективності захисту інформації, військ (сил), озброєння, військової техніки, об'єктів оборонно-промислового комплексу та критичної інфраструктури від технічних засобів розвідки противника.

Основними завданнями проекту Закону є:

визначення місця протидії технічним розвідкам у системі забезпечення національної безпеки та оборони України;

законодавче визначення поняття активної протидії технічним розвідкам;

встановлення повноважень органів державної влади, органів військового управління та інших суб'єктів сектору безпеки і оборони;

запровадження обов'язкового планування, організації та реалізації заходів протидії технічним розвідкам під час підготовки і ведення воєнних (бойових) дій;

визначення повноважень Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України щодо формування та реалізації державної політики у сфері протидії технічним розвідкам;

удосконалення міжвідомчої взаємодії під час організації заходів протидії технічним розвідкам.

3. Основні положення законопроекту

Проектом Закону пропонується внести зміни до Законів України «Про національну безпеку України», «Про оборону України» та «Про оборонні закупівлі».

Зокрема, проектом Закону передбачається:

- віднесення протидії технічним розвідкам до основних напрямів державної політики у сфері національної безпеки та оборони;

- приведення окремих положень Закону України «Про національну безпеку України» у відповідність до запропонованої моделі правового регулювання шляхом уточнення термінології;

- запровадження на законодавчому рівні визначення поняття «активна протидія технічним розвідкам» та визначення її змісту як комплексу організаційних, технічних, радіоелектронних, оптико-електронних та інших заходів, спрямованих на викривлення, придушення, засліплення або руйнування інформаційних каналів технічних засобів розвідки противника;

- визначення протидії технічним розвідкам, у тому числі активної протидії, складовою забезпечення безпеки застосування військ (сил), підвищення їх живучості та захисту об'єктів критичної й оборонної інфраструктури;
- закріплення повноважень Верховної Ради України щодо визначення основних засад організації та функціонування системи протидії технічним розвідкам в Україні;
- визначення повноважень Міністерства оборони України щодо впровадження заходів протидії технічним розвідкам у Збройних Силах України;
- встановлення обов'язку органів військового управління, з'єднань і військових частин під час планування та ведення воєнних (бойових) дій передбачати, фінансувати та реалізовувати заходи протидії технічним розвідкам і активної протидії технічним розвідкам як невід'ємний елемент бойового забезпечення;
- визначення порядку організації взаємодії між Генеральним штабом Збройних Сил України та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері протидії технічним розвідкам, щодо застосування засобів активної протидії;
- запровадження обов'язкового врахування заходів протидії технічним розвідкам під час мобілізаційного планування, розвитку Збройних Сил України та інших складових сил безпеки і сил оборони;
- визначення повноважень Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України щодо формування та організації впровадження комплексу правових, організаційних та інженерно-технічних заходів протидії технічним розвідкам, а також здійснення державного контролю за їх дотриманням;
- встановлення обов'язку органів державної влади, військових формувань, підприємств, установ та організацій, діяльність яких пов'язана із забезпеченням оборони та безпеки держави, забезпечувати виконання вимог щодо протидії технічним розвідкам;
- визначення повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо сприяння реалізації заходів протидії технічним розвідкам у межах їх компетенції;
- удосконалення механізму міжвідомчої координації суб'єктів сектору безпеки і оборони під час організації та здійснення заходів протидії технічним розвідкам.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Правову основу регулювання відповідних суспільних відносин становлять Конституція України, закони України «Про національну безпеку України», «Про оборону України», «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України», «Про критичну інфраструктуру», «Про правовий режим воєнного стану», «Про оборонні закупівлі», інші нормативно-правові акти.

Разом із тим чинне законодавство не містить комплексного правового механізму організації протидії технічним розвідкам як окремого напрямку забезпечення національної безпеки та оборони.

Проектом Закону запропоновано зміни та доповнення до положень законів України «Про національну безпеку України», «Про оборону України» та «Про оборонні закупівлі».

5. Регіональний аспект

Зміст проекту Закону не стосується питань розвитку адміністративно-територіальних одиниць України і функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

6. Запобігання дискримінації

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні правила та процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту Закону не впливає на показники бюджету (не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України).

У разі прийняття окремих державних або цільових програм розвитку системи протидії технічним розвідкам їх фінансування здійснюватиметься відповідно до законодавства.

9. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону не є регуляторним актом.

10. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Реалізація положень проекту Закону забезпечить формування єдиної державної системи протидії технічним розвідкам, підвищить ефективність захисту інформації з обмеженим доступом, зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, об'єктів оборонно-промислового комплексу та критичної

інфраструктури від технічних засобів розвідки противника, а також сприятиме підвищенню живучості військ (сил), стійкості систем управління та загальної обороноздатності України в умовах сучасних воєнних загроз.

Проект Закону не суперечить міжнародним договорам України та спрямований на розвиток національної системи безпеки відповідно до стандартів держав – членів НАТО щодо забезпечення оперативної безпеки, захисту критично важливої інформації та протидії засобам технічної розвідки противника.

Народний депутат України

О.ФЕДІЄНКО (№ 89) та інші

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Федієнко Олександр Павлович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F8032F00709DDC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
89д9/1-2026/168673 від 15.07.2026

2290806